

Kishíró

TORDASI

1993. június 15.

ÖNKORMÁNYZATI LAP

III. évfolyam 3. szám

Ady Endre:

Üzenet egykori iskolámba

*Június volt s újjongtunk, nincs tovább,
Most gyertek szabad mellű örömök
S pusztulatok bilincses iskolák.*

*De elcsitult a jókedv-förgeteg
S helyére ült a döbbsent némaság:
Köröttünk már az élet csörtetett.*

*Óh, ifjúi, szent megjőzanodás,
Komoly, nagy fény, hős férfiú-szerep,
Emléketek ma is milyen csodás.*

*Hős harc az Élet és megélni szép,
Ha hozzádedzik tüzes szív-kohók
Ifjú vitézlők lengeteg szívét.*

*Ha élet zengi be az iskolát,
Az élet is derűs iskola lesz.
S szent frigyüket így folytatják tovább.*

*Én iskolám, köszönöm most neked,
Hogy az eljött életcsaták között
Volt mindig hozzám víg üzeneted.*

*Tápláltad tovább bennem az erőt,
Szeretni az embert és küzdeni
S hűn állni meg Isten s ember előtt.*

*Június van s nagyon magam vagyok
S kísértének élt éltem árnyai
S az elbocsátó iskola-padok.*

*S én vén diák, szívem főlemelem
S így üdvözlöm a mindig újakat:
Föl, föl, fiúk, csak semmi félelem.*

*Bár zord a harc, megéri a világ.
Ha az ember az marad, ami volt:
Nemes, küzdő szabadlelkű diák.*

A képviselő-testület jegyzőkönyvéből

A tordasi képviselő-testület április 30-án tartott ülést, ahol az igazgatási társulási munka értékelése mellett több kisebb, de jelentős feladat megtárgyalására került sor.

Horváth Ottó Martonvásár polgármestere értékelte az igazgatási társulásból fakadó feladatokat az elmúlt évvel összefüggésben. Megállapítható, hogy a Martonvásárral kötött igazgatási társulás alapvetően jól működik, beváltotta a hozzá fűzött reményeket. A társulás — a környező településekkel együtt — már két éve, egyes szakterületeken régebb óta működik. A társulás személyi feltételei kiépültek, a működés anyagi feltételeit a társulásban résztvevők biztosítják.

Legjelentősebb hatósági feladat a társulásban a műszaki hatósági tevékenység. A kezdeti problémák, amelyek elsősorban az ügyintéző személyéből fakadtak, megoldódtak azzal, hogy Kuna Ferenc lett az ügyintéző. Személyében jó szakembert, lelkiismeretes és következetes ügyintézőt ismerhettünk meg. Személye és munkája reméljük hosszabb távra biztosítja e jelentős feladatkör ellátását.

Már hatósági ügyek kevesebb számban jelennek meg, növekvő viszont a szabálysértési ügyek száma.

A települések (Martonvásár, Tordas, Gyúró, Baracska, Kajászó) polgármesterei rendszeresen találkoznak, közös feladataink megbeszélése végett. Így nem csak a hatósági munkában, hanem egyéb feladatokban is együttműködés.

Ez jelenleg a rendőrség feladatai segítségével és az egészségügyi feladatoknál mutatkozik jelentősebben.

A környező települések, így településünk sem tudta vállalni a Martonvásáron komoly költséggel kialakított egészségügyi laboratórium működési költségeinek fedezetét.

A martonvásáriak jó hozzáállása és talán a környező községekkel való törődésük eredményeként az eü.labor használatát ingyen tudják biztosítani, ha a körzeti orvosok ezt igénylik.

A társulások 1993. évi költségei:

— hatósági igazgatás (műszak, gyámügy, szabálysértés stb) 223.000 Ft

— Szemészeti szakrendelés 88.000 Ft

— rendőrség igazgatás-rendészeti előadó első félévi bér-alapjához való hozzájárulás 12.600 Ft

(Folytatás a 2. oldalon)

A képviselő-testület jegyzőkönyvéből

(Folytatás az 1. oldalról)

A költségek a környező települések lélekszámához viszonyítottan kerültek kialakításra.

Egyéb feladatok tekintetében a képviselő-testület meghallgatta a helyi választási elnökség vezetőjének jelentését, amelyben egy megüresedett képviselői helyre a képviselői választások során a 10. legtöbb szavazatot kapott Turda Sándor mandátumáról szolt. Köszöntötte az új képviselőt és átadta megbízólevelét.

Az 1993. május 21-i társadalombiztosítási választások lebonyolításáról szóló tájékoztatás után jegyzői javaslatra Andorffy Ottó a képviselő-testület beválasztotta a helyi szavazatszedő bizottságba, mivel Klucsik Pál halála miatt egy hely megüresedett.

A távbeszélő ellátás színvonalának további emelése érdekében döntött a testület arról, hogy az illetékes miniszter írjon ki koncessziós pályázatot az 1992. évi LXXII. törvény értelmében.

E döntést a VÁLTÁV Táv-
közlési, Építő és Szolgáltató Kft kezdeményezte, mint a megye legtöbb településén.

A koncessziós pályázat kiírása, az azzal kapcsolatos eljárás és a pályázat nyertese a terület távbeszélő ellátási színvonalát minden körülmények között növelni fogja. A pályázónak, ahhoz, hogy pályázata eredményes legyen olyan pályázatot kell a mi-

nisztérium asztalára letenni, amelyben bizony a jelenlegi langyos intézkedéshez képest, határozott irányvonal tapasztalható, amelyben kötelezettségeket kell vállalni.

Mindez remélhetőleg oda vezethet, hogy nem kell éveket várni a telefonra annak ellenére, hogy itt áll a kihasználatlan telefon alközpont. A mostani helyzet elkeserítő.

Itt kell megjegyezni azt is, hogy a telefonellátás további fejlesztésében az önkormányzatnak, annak vezetőinek nincs köze, abba belebeszélni nem tudunk, sorrendiségen változtatni nem lehet.

A képviselő-testület döntött kárpótlási jegy vásárlásáról, amelyből az érdekeltekkel együttműködve a leendő ház helyek területét kívánja megvásárolni.

Ismét felvetődött az Erdőmajorba vezető kövesút állagának megóvása. Az út a Tordas-Gyúrói Szövetkezet tulajdona. A közel 3 km-es út felújítása nem kerül kevés pénzbe (gondoljunk csak a Rákóczi út kb 800 fm hosszúságú aszfaltozására, amely 2,1 millió forint volt).

Ennek összegét a szövetkezet egyelőre nem tudja átvállalni. Az utat használják a szövetkezeten kívül, a Gazda Szövetkezet és az Öreghegyi földtulajdonosok. Felújítására csak komoly összefogással lehet remény.

Rendhagyó köszöntő

egy észrevétlen pedagógusnap után tanártársaimnak
Mottó: „Aki minket az útszélre vet, sehova sem jut, mert mi vagyunk a kocsikerekek.” (Sipos Gy.)

Sipos Gyula:

Banális egyszeregy

Aki egy fát elültet
és figyeli növeését,
az tudja mi az ünnep.

Első évben megszámlálja minden levelét,
Azután is megszámlálja bimbós rügyeit.
Két gyermekem magasabbra nőtt, mint én.

Banális egyszeregy:
aki egy fát elültet,
az több lett önmagánál.

Vannak, akik fát ültetnek.
Vannak, akik nem vetnek, csak aratnak.
És vannak, akik kivágják a termő gyümölcsfákat.

Dr. Hamza Lászlóné

Múltunk

Csupor Zoltán Mihály érseki tanácsos rovata

... az első számunkban elkezdett sorozat folytatása

Tudja-e:

— hogy a templom oldalán álló Nepomuki Szent János szobor (1725) eredetileg a Szt.László patak partján, a „Cifrahídnál” állt?

— hogy a másik szobor, a Szent Anna szobor (1759) a kastély előtt állt?

— hogy mindkét szobrot Dréher Antal helyeztette át?

— hogy mindkét szobor műemlék?

— hogy a templom és a kastély műemlék jellegű?

— hogy a templomot ugyanazok a mesterek és művészek építették és rendezték be, akik a budai Szent Anna templomot? Ez a templom akkor egyetemi templom volt.

— hogy egyik bizonyítékunk a Szt. Anna templom szobra, melynek másodpéldánya a budai Battyány téri templom bejárata fölött áll?

— hogy a templom egész belseje figuráisan festett?

— hogy a freskó azonban a múlt században egy földrengés alkalmával megrongálódott és aztán az egészet lemeszelték?

— hogy az apszis freskójáról lehullott a mézsréteg és így vált láthatóvá?

— hogy Makris Agamemnon szobrászművész azt mondta, „azok között a freskók között, amelyeket Ő a világon látott, ez a legszebb?

— hogy az oltárképet neves olasz festő festette?

— hogy az angyali üdvözlé-
tet ábrázolja?

— hogy az evangélikus templom is műemlékjellegű?

— hogy ez a templom a le-
égett helyén 1790-ben épült?

— hogy Krisztus feltámadá-
sát ábrázoló oltárképét 1787-ben
festették?

— hogy a Sajnovics kastélyt a Bathyány grófok bővítették és a Dréherek fejezték be?

— hogy a végső átalakítás 1904–1905-ben történt?

— hogy akkor építették át a martonvásári kastélyhoz hasonló romantikus angol kastélystílusú, amikor V. György angol király még mint trónörökös jött ide ró-
kavadászatra?

— hogy arra az alkalomra a tordasi kastélyt vadászkastéllyá alakították át?

NEKROLÓG

Elmentél Balázs.

Elmentél úgy, hogy sok be-
fejezetlen munkát, még több ter-
vet hagytál megvalósítatlanul.
Mindezt ránk, fiatalokra hagy-
tad, pedig Te sem voltál ag-
gastyán.

Nem is olyan régen, a ma-
gyar politikai élet változásakor,
óriási lelkesedéssel fogtál újra
munkához. Feldobott Téged a
változás szele. Érezted, hogy e
szél jó irányba kezd fújni, és újra
tenni érdemes, a munkának hasz-
na lesz, a becsületnek becsülete.

Tele voltál ötlettel és türel-
metlenül vártad azok megvalósí-
tását. Türelmetlen voltál ha vala-
mi lassan ment, nem hagytad szó
nélkül a felelőtlenséget.

Csíptél, haraptál ha erre
szükség volt.

Érezted, hogy e településért
dolgozni kell, mert csak szöveg-
gel, okoskodással előbbre jutni
nem lehet.

Égtél. Égtél mint a gyertya,
de sajnos mindkét végéről.

Elmentél, de ithagytad a re-
ményt.

Búcsúzóul egy idézet:

„Senki sem különálló sziget,
minden ember a kontinens egy
része, a szárazföld egy darabja,
ha egy göröngyöt mos el a ten-
ger, Európa lesz kevesebb, épp-
úgy mintha egy hegyfokot mosna
el, vagy barátaid házát, vagy a te
birtokod, minden halállal én le-
szek kevesebb, mert egy vagyok
az emberiséggel, ezért hát sose
kérdézd, kiért szól a harang: ér-
ted szól.” (John Donne)

márki

Az Idea Astronomiae ismeretterjesztő mű első magyar fordítása

LEHOZTÁK NÉKÜNK SAJNOVICS CSILLAGAIT AZ ÉGBŐL

részlet Zágoni Erzsébet újságíró Fejér Megyei Hírlapban megjelent interjújából

Sajnovics János csillagász, Hell Miksa társa az 1769-es Vénusz-átvonulást megfigyelő Vardó-szigeti expedíció tagja, a finnugor összehasonlító nyelvészet megalapítója, 260 éve született a fejér megyei Tordason. Ebből az alkalomból emlékülést rendezett a TIT Fejér Megyei Egyesületének csillagászati és úrkutatási szakosztálya. Ott mutatták be Idea Astronomiae című könyvének, az első hazai átfogó csillagászati ismeretterjesztő műnek magyar fordítását.

Két jeles, Székesfehérváron élő férfiú nevéhez fűződik a fontos vállalkozás. Nagy Rezső nyugalmazott gimnáziumi tanár fordította latinról magyarra, szakmai konzultánsa pedig fia, aki szintén Nagy Rezső névre hallgat, s a Kandó Műszaki Főiskola adjunktusa.

— Milyen élményekkel ajándékozta meg a fordítás? — kérdeztem az apától.

— A mű nyelvezete magával ragadó. Látszott, hogy a jezsuita iskolákban Cicero stílusát sajátították el a növendékek. Lenyűgözött az a lelkesedés is, amellyel a szerző a csillagászat szépségeit, hasznosságát elemzi, s tiszteletre méltó az alázat, amellyel mint hívó ember és pap kutatja a világ-mindenség titkait.

— Hol találták rá a könyvre, amely 1778-ban Budán jelent meg kis példányszámban?

— Csupor Zoltán Mihály plébános úr tordasi magánmúzeumában filmen volt meg ez a könyv.

Később a Csillagászati Kutató Intézet igazgatóhelyettese, Almár Iván hívta fel a figyelmünket, hogy könyvtárunkban is megtalálható e becses ritkaság, nem kölcsönözhető, de lemásolható. Így tudtuk kézbevenni.

— Mesélne a tudós lappföldi kalandjáról? — fordulok az idősebb tanár úrhoz.

— Szívesen. Sajnovicsot a jezsuita rend tagjaként a filozófiai és teológiai tanulmányok mellett elsősorban a matematika és a csillagászat iránti érdeklődés ragadta magával. Az európai hírfő Hell Miksa bécsi császári csillagász munkatársaként jutott el Lappföldre, Vardó szigetére, hogy 1769. június 3-án észlelhesse a Vénusz bolygó Nap előtti elvonulását. Ez a sikeres megfigyelés tette lehetővé a Föld - Nap távolság pontos meghatározását.

Fiamtól tudom, hogy a Vénusz a Nap előtti átvonulása viszonylag ritka jelenség, 243 évenként mindössze négyszer fordul elő.

— Érdekességgé hadd jegezzem meg — veszi át a szót az ifjabb tanár úr —, hogy századunkban egyszer sem fordult elő. Legutóbb 1882. december 6-án történt meg, legközelebb 2004. június 8-án várható.

— Vardóból való hazatérése után Sajnovics János Nagyszom-

batban élt, míg 1773-ban a pápai bulla föl nem oszlatta a jezsuita rendet — meséli tovább az apa.

— Ezt követően az esztergomi egyházmegye papjaként budán telepedett le, matematikát tanított, majd az új budai obszervatóriumba került. Ott jelent meg átfogó bevezetése a csillagászat tudományába, amelyet a művelt nagyközönségnek szánt.

A könyv egyébként négy részre oszlik: Az észlelő csillagászat, A számoló csillagászat, A fizikai csillagászat és A csillagászat hasznáról című fejezetekre.

Részletesebb művet is tervezett, de egyre súlyosabbá váló betegsége miatt már nem tudta megírni, 1785. májusában halt meg.

Az érdeklődők és a szakma számára a tanárurak lehozták Sajnovics csillagait az égből. Lehetővé tették, hogy egy fontos ismeretterjesztő mű végre magyarul is olvasható legyen.

ISKOLAI HÍREK Győzteseink

A májusban lebonyolított alsó tagozatos matematika verseny eredménye:

1. osztály	I. helyezett:	Rácz Marianna
2. osztály	I. helyezett:	Varga Edit
3.-4. osztály	I. helyezett:	Mojzer Ágnes 3.o.
	II. helyezett:	Fehér Zsuzsanna 3.o.
	III. helyezett:	Áldott Ildokó 3.o.

A felső tagozatos földrajz versenyének eredményei:

I. helyezett	Fábián János 8.o.
II. helyezett	Bubálik Dóra és Cravero Róbert 7.o.
III. helyezett	Somfai Sándor 8.o.

A Sajnovics Kupa győztesei:

Labdarúgás:

- I. 8. osztály
- II. 6. osztály
- III. 7. osztály
- IV. 5. osztály

Kézilabda:

- I. 8. osztály
- II. 6. osztály
- III. 7. osztály
- IV. 5. osztály

Gratulálunk a győzteseknek és valamennyi résztvevőnek!

Óvodai hírek

A gyermekek nagy öröme május 17-én kirándulni mentünk Budapestre. Izgalommal várták az indulást, óriási élményt jelentett a buszozás, a buszról való látnivalók, a Duna, a hidak, a villamos, a mozgólépcső.

Az állatkertben előben is láthatuk azokat a vadállatokat, amelyekről már sokat beszélgettünk, képeket nézegettünk.

A gyermekek lélegzetvisszafojtva léptek a repülőter várótermébe. Különleges látnivalót jelentett a sok repülőgép, amint le-, és felszálltak. Élményekkel gazdagon egy nagy fagyizás után értünk haza. Ezúton szeretnénk megköszönni Kunsági Lászlónak, hogy a kirándulásra a buszt ingyen a rendelkezésünkre bocsátotta. Ezen kívül sok mindent kaptak az óvodások a tavasszal.

Külön köszönettel tartozunk Fehér Sándornak, aki almát és jégkrémet, Molnár Lászlóné Ibolyának, ósókát, Fehér Györgyné Ágának, aki salátát ajánlott fel nekünk. Ünnepeinket széppé tette Ress Máriától (a kertész Marcsitól) és Schuchné Jutkától kapott rengeteg virág.

Köszönjük!

Ünnepélyen köszöntöttük az édesanyákat és nagymamákat sok szép verssel és dallal.

A nagyszabású gyermeknapon is részt vett sok óvodás gyermek szülei együtt, akik segítettek a gyermekek kiszolgálásában, és aktívan részt vettek a közös versenyeken. Estére kellemesen elfáradt gyermek és felnőtt egyaránt.

Június 4-én megtartottuk az évzárót, elballagtak a nagycsoportosok. Az idén 11 gyermek megy iskolába.

Megtörtént a beiratkozás, 24 jelentkező van az 1993-94-es tanévre. A kiscsoportos óvónők a jelentkezőkhöz családlátogatásra mennek.

A felvételi bizottság döntéséről írásban kapnak értesítést a szülők. A félreértések elkerülése végett szeretnénk közölni, hogy az óvodába az a gyermek vehető fel, aki az adott év szeptember 1-jéig betöltötte a 3. életévét, ezen kívül, aki szeptember 1-jéig betölti a 2 és fél évet és az édesanya munkába áll.

Az óvodai szünet augusztus 1-jétől augusztus 31-ig tart. Augusztus utolsó hetében szülői értekezletet tartunk, melyre az új gyermekek szüleit is várjuk. A pontos időpontról értesítést küldünk.

Addig is kellemes nyarat, jó pihenést mindenkinek.

Hírek, információk, programok

— a Könyvtár nyári nyitvatartása: (július-augusztus hónapban) SZERDA 15-18 óráig, (szeptembertől) Szerda-péntek 15-18 óráig

— Háztartási tüzelőolajjal tüzelők figyelem!

Az olajjegyek igényléséhez szükséges nyomtatvány a polgármesteri hivatalban igényelhető. Igénylés során a szükséges tájékoztatást is megadjuk.

Kérje időben!!!

— A Gárdonyi Rendőrkapitányság adatai 1992-es évre vonatkozóan:

Országosan 1992-ben a bűncselekményeknél előtérbe kerültek az erőszakos — sok vérrel járó, durva, drasztikus bűncselekmények. (A területen nem rendelkeznek, nem mérvadóak ezek a bűncselekmények.) A megelőzést szolgálja az agitáció, a szórólapok, a propagálás, a felvilágosítás.

A bűnügyek területi megoszlása:

Község	eset	Község	eset
Dinnyés	21	Pázmánd	49
Zichy-újfalú	12	Vereb	17
Agárd	263	Nadap	19
Gárdony	175	Sukoró	67
Velence	386	Pákozdi	166
Kápolnásnyék	76	Baracska	92
Martonvásár	122	Kajászó	34
Tordas	22	Gyúró	12

Az össz-balesetek száma az 1991-es évhez viszonyítva szám szerint csökkent, 16,17 %-al. A balesetek elkövetői közül 27 fő ittas volt.

121 volt a sérülések esete száma, ebből 210 fő sérült meg, amiből 28 fő halálos sérülést szenvedett. A baleseti statisztikát

az 1992. szeptember 26-i német 16 áldozatos buszbaleset emeli.

A 121 sérüléses eset az alábbiak szerint alakult:

13 eset	28 áldozattal	a halálos
58 eset		súlyos
50 eset		a könnyű sérülések száma

Közüti közlekedési balesetek:

Az összes balesetek 22,22 %-a az M 7-es autópálya szakaszán, a balesetek 68,4 %-át az átutazók, és 31,6 %-át helyi lakos okozta. Az összes balesetek legfőbb okozói a személygépkocsivezetők voltak.

1992-ben 12 fő gyalogos elütése történt.

Baleseti okok közül kiemelve dominál a relatív gyorsajtás (látás, út, forgalmi viszony), majd követi az elsőbbségi jog meg nem adása, a szabálytalan kanyarodás és egyéb ok (állat elütése, figyelmetlen vezetés)

— Önkormányzatunk ez évi tervei közül a két legfontosabb elkészült.

Április hónapban átadásra került a Rákóczi utca aszfaltozása, június 15-én négy utcaszakasz, közel 2 km hosszúságú ivóvízhálózatba került átadásra.

A vízműbővítés 1991-ben kezdett több mint 16 millió forintos művelete ezzel befejeződött. Minden utca, minden telke, háza beköthető a vízműhálózatba, kútjaink biztosítják a kellő minőségű és mennyiségű vizet.

— A háztartási tüzelőolajat csak azok vásárolhatják, akik azt rendeltetésszerűen használják fel. Jogszabály alapján a HTO kizárólag a következők szerint használható fel:

a.) Háztartási célú (lakás), továbbá nyaralók, üdülők, hétféle házak fűtésére és melegvíz előállítására,

b.) lakossági, központi hő-és melegvíz-szolgáltatás tüzelőanyagaként

c.) azon intézmény szükségleteire, amelyben a gondozottak állandó bejelentett lakosként élnek, és az intézmény haszonszerzés céljából üzletszerű tevékenységet nem folytat.

Mint ismeretes a fenti felhasználáshoz szükséges tüzelőolajat engedély alapján lehet beszerezni. Az engedélyhez szükséges nyomtatványok a polgármesteri hivatalban kaphatók.

E nyomtatványok kitöltése után a hivatal továbbítja az illetékes Vámhivatalhoz, aki az igényelt mennyiségű olajjegyeket az igénylő címére kiküldi. Aki a téli fűtési szezonra még nem igényelte meg a fűtőolajat, azt kérjük az ismertetett módon tegye meg.

Fontos! az igényléskor nem kell az olajjegyeket kifizetni. A fizetésre a jegyek olajra való átváltásakor kerül sor.

— június közepétől, erről időben értesülhetnek, tatarozás és felújítás kezdődik az orvosi rendelőben és a gyógyszerertárban. A rendelés kb két héttel a tanácsadóban lesz, a gyógyszerertár működése szünetel.

— Az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat gyógyszerésze az üzemelő kis gyógyszerertárunkat be akarta zárni, mivel az a hatályos jogszabályoknak nem felel meg. A területe kisebb, mint az előírás, nincs külön bejárata, a forgalom a betegvárón keresztül történik, nem mosható a padozat, a berendezés sem előírászerű.

Annak érdekében, hogy a gyógyszerertár, mint a martonvásári gyógyszerertár fiókgyógyezertára megmaradjon komoly átalakításokat kell végezni nem kis anyagi ráfordítással.

Mindez azonban szükséges ha azt akarjuk, hogy a már megszokott gyógyszerertárunk tovább üzemelhessen. Mindaddig míg az új — már korábban tervbe vett — gyógyszerertár építése meg nem történik, e kialakítást el kell végeznünk.

— június második felében több utcánkban vízelvezető árkok kiadását végeztetjük. Olyan helyen is fog a gép dolgozni, ahol az árkokat már betemetették, ahol nem tartották karban és természetesen az új utcákban.

A gép viszont nem alakítja ki véglegesen az árkot, szükséges az ott lakók társadalmi munkája és természetesen mindenki megértése. Ott ahol hidáteresz nincs az érintettek kötelesek azt maguknak kialakítani.

— az elmúlt hetekben több felszólítást kellett kiküldeni közlegünk egyes lakóinak a közterület rendbetételére, az autók tiltott helyen való tárolására vonatkozóan.

Az eredmény felemás. Vannak, akik arra sem vették a fáradságot, hogy reklamáljanak, vagy megmagyarázzák trehányaságukat. Sajnos ezek után a figyelmeztetés, a tolerancia ideje lejárt. Ellenük szabálysértési feljelentést kell tennünk.

Azért meg kell jegyezni: ezen lakótársaink, ha jól érzik magukat e településen, ha esztétikai érzékük — ha egyáltalán van ilyen — kielégített, jusson eszükbe, ezért tenni is kell és nem csak a másoknak!

SAJNOS KÉT HÓNAP UTÁN IS AKTUÁLIS

(tájékoztatásul mindenkinek)

„KISHÍRÓ” melléklete a Rákóczi utcai részére (megjelent: 1993. áprilisban.)

Nem is olyan régen még többünk álomnak tartotta, hogy valaha utcájuk kövesútja aszfaltburkolatot kap.

Az útépitési munkák árai sem csökkentek, és a témát jobban ismerők tudták, hogy a falu egyik leghosszabb utcájának aszfaltozása sem filléres munka.

Nem kis vita, később vádaskodás, és az azt követő magyarázkodás előzte meg a képviselőtestület döntését, amely biztosít

totta a több mint 2 millió forintot felújítási összeget.

Az útba 4+2 cm-es vastagságban 158 m³ aszfalt került bedolgozásra. A teljes bekerülési költség 1.604.462,- Ft+ÁFA (401.116,- Ft), amelyet visszaigényelni sajnos nem tudunk.

Ahhoz, hogy az útsatlakozások is, és a vízelvezetés is megfelelő legyen, a Rákóczi út és a Köztársaság út csatlakozásában rácsot átereszt építettünk, amely

nek bekerülési összege több mint 150.000,- Ft volt.

A felsorolt munkák és költségei csak arra vonatkoztak, amit rögzítettem. Ebben plusz munka, árorkendőzés, netán padkaépítés nem szerepelt.

E munka olyan feladatokat előzött meg, mint a községi gyógyszerertár, dolgozóink törvényből fakadó nagyobb anyagi elismerése, szolgálati lakás gázfűtésének szerelése stb.

Mindebből talán érezhető, hogy nem kis áldozatvállalás volt a Rákóczi utca ezévi megépítése.

Mindezek után mi tapasztalható?

Hírül adtuk, hogy az útépités befejezése után, földből minden-

ki töltse fel az útpadkát, hogy az aszfalt letöredezését megakadályozzuk. Mindez nem hozzáértésből fakadó kérdés volt. Nincs több pénz a Rákóczi utcára, mégis meg kell védeni a drága munkát.

Ehhez kevés egyetértést és segítséget kaptunk az utca lakóitól, sőt többen még azokat is lebeszéltek a munkáról, akik ahhoz hozzáfogtak.

Az új aszfaltos út mellett rendezetlen telkek, előtűk rendezetlen közterület, közterületen tárolt építőanyagok.

Egy kicsit többet kérnénk, ha lehetne, és nem magunknak!

Amerikából jöttem

1. rész

Utazás, első benyomás

Kellemes augusztusi délután volt, csak a búcsú volt borzasztó nehéz. A repülőgépből még jól lehetett látni a teraszon integetőket, köztük az enyémet, feleségemet, gyermekeimet, testvérem családját. Bár rendkívül izgalmasnak ígérkező út előtt álltam — hisz nem kisebb dologban lehetett részem, minthogy Kolombusz Kristóf után kerekén 500 évvel magam is felfedezhettem az új világot, Amerikát —, mégis rettenetes nehéz volt a szívem.

A gépmadár azonban erről tudomást sem véve felemelkedett, hogy eljuthassunk első állomásunkra, Koppenhágába. A dán fővárosban egy jó fél napot és egy éjszakát töltöttem. A másnapi repülőgép-csatlakozásig a belvárosi Grand Hotelben szállásoltak el, amit a skandináv légítársaság a repülőjegyhez adott. Jól tettem, hisz saját elhatározásból és pláne saját zsebből aligha próbáltam volna ki ezt a szállodát. Egyetlen éjszakáért 15.000,- Ft-nak megfelelő dán koronát kértek! És ez még nem is tartozott az igazán drágák közé!... Életemben először aludtam szállodában, amit az előkelő vendégek előtt igyekeztem finoman eltitkolni. A szálló-

dai élményen túl annak örültem nagyon, hogy alkalmam volt arra, hogy a belvárost keresztül-kasul végigjárjam, és a legfontosabb nevezetességeket megnézzem. Koppenhága gyönyörű! Nem véletlenül nevezik Észak Párizsának. Gyönyörűk a vöröstégls építészeti remekművekben — a városházában, a királyi palotában, a dómban. Megcsodáltam a gyönyörű hidakat, a nyugalmat árasztó Tivoli parkot, a sétálóutcat és természetesen a csillogó kirakatokat.

Azért is volt nagyon érdekes ez a koppenhágai pihenő, mert a nagy út előtt egy izzig-vérig európai kultúrvárost láthattam, amely gazdag történelmi múlttal rendelkezik, sok száz éves épületekkel, amelyekhez hasonló Amerikában egyetlen egyet sem látni.

Koppenhágából déli 12 órakor emelkedett fel az óriási boeing, közel 300 utassal a fedélzetén. A gépen tudomásom szerint egyes egyedül én voltam magyar. Kristálytisza volt az idő, így a legnagyobb időtöltés az alattunk elterülő táj lenyűgöző szépségének élvezete volt. Gyönyörűen kirajzolódottak fentről a dán szigetek, később Norvégia fjordokkal szabdalrt partjai, később Grönland hatalmas gleccserei és hóval borított tájai. A repülőgépen egy nagy térképen folyamatosan követhettük az útvonalat

amelyen repültünk, s közben a fontos információkat is tudatták velünk — így a gép sebességét, magasságát, a megtett utat, a kinti hőmérsékletet. Míg otthon tombolt a forró nyár, ott fenn mínusz 52 Celsius fokot mértek. A hosszú időt kitöltendő, egy filmet vetítettek nekünk. Persze ott mégis nagyon lassan ment az idő.

Nagyon izgalmas volt viszont, ahogy Európából átértünk az Amerikai kontinens fölé. Sokáig repültünk Kanada felett. Óriási mezőgazdasági területeket, farmokat láttunk, városokat szinte egyáltalán nem. Lélegzetelállító volt még fentről a Sziklás-hegység, amely Amerikát hosszban kettészeli. Az egyetlen Amerikai város amit fentről láttam a célállomás, Los Angeles volt. Olyan sokat mentünk felette, hogy azt hittem, soha nem szállunk le.

Végül 12 órai repülés után szerencsén landoltunk Los Angeles nemzetközi repülőterén. Itthoni idő szerint éjfél volt (ennek megfelelő volt a fáratsági állapotom), ugyanakkor ott — a kilenc időzóna-eltolódás következtében — az óra délután 3 órárt mutatott. A repülőtéren folyosón óriási amerikai zászló, különböző borszínű, de többnyire fekete vámosok fogadták az érkezőket. A szükséges procedúrán aránylag hamar túlju-

tottam, ami nem is olyan magától értetődő, hisz a bevándorlási dömping miatt rettenetesen nehéz az USA-ba bejutni. Az érvényes vízummal érkezőket is könnyen visszaautasíthatják.

Nagyon nagy öröm volt megpillantani testvéremet új hazájának a földjén. Poggyászsom kézhezvétele után indultunk haza. A légkondicionált reptéri aulából kiérve szabályosan mellbevágott a californiai nyár. Rettenetesen erősen tűzött a nap. Ami azonban a szemem elé tárult, az elfeledtetett mindent. Hatalmas pálmafák nyújtóztak mindenfelé, gyönyörűen ápolt parkok zöldeltek.

A repülőtéren óriási parkolóházban megkerestük bátyám autóját, aztán indultunk át a város másik felébe, haza. Miután több mint két órát autóztunk a városban belüli autópályán (freeway), rá kellett döbbennem, hogy Los Angeles nem a mi léptékeink szerinti város. Mérete szerint nagyobb mint a Dunántúl, lakosainak száma közel van a 15 millióhoz.

Ugyanakkor egészen más volt, mint vártam. Ezt a gigantikus várost az ottaniak csak nagy falunak nevezik. Ez annyiban igaz is, hogy a kicsi városközpontot leszámítva, alig látni egyemeletesnél nagyobb házat...

Szemerei János

A következő számban folytatjuk

Az épített környezet védelme

Az elmúlt közel egy év építéshatósági ügyeiről kívánok a következőkben tájékoztatást adni. A „sima” ügyekről, az építési engedélyek elbírálásakor felderült problémákról nincs mit beszélni, hiszen azok tanulmánytartalmát egyfelől speciális, egyedi, másfelől nem olyan, amire bárki is felkapná a fejét. A leírt ügyek egytől egyig olyanok, amikben az ügyfél kérésére, illetőleg hivatalból kellett intézkedni.

Az eddig feltárt hat engedély nélküli építkezés esetből emellett, hogy mindegyik alkalommal fennmaradási engedély-kérelmet (a szükséges tervekkel és illethekekkel) kellett az építetthez benyújtaniuk, egy esetben építérendészeti bírság került kiszabásra (25 ezer forint), egy esetben pedig az építmény átalakítását kellett előírni.

Egy ügy a szabálytalan helyen épült melléképületek lebontatása volt, egyszer pedig a családi ház belső átalakítása következtében, a szomszéd érdekeinek védelmében kellett az ablakokat áthelyeztetni, kicseréltetni (szabálytalan méretek, illetve szabálytalan elhelyezések voltak a nyílászárók).

A közmondás szerint „hamar munka ritkán jó”. Ez igaz lehet, mert az engedélyezési eljárás során kiderült, hogy a munkákat a jogerős építési engedély megszerzése előtt megkezdtek, aminek szabálysértési bírság lett a következménye.

Fontosnak tartom azt is, hogy az építési munka csak felelős műszaki vezető irányításával végezhető. Sze-

mélyének bejelentése az építetthez kötelessége, e bejelentés elmulasztása esetén az építkezés engedély nélkülinek minősül. Utóbbi ügyeink közül több alkalommal elkerült egy felhívó, figyelmeztető levéllel. A témánál érdemes időzni egy pillanatra: egy 1990-es kormányrendelet ezt a kérdést újra szabályozta. Ami lényeges változás, hogy kőműves mester az egész ház műszaki irányítását nem vállalhatja. A lehetséges megoldás vagy technikus, vagy mérnök, vagy kőművesmester és ácsmester együttesen való felelősségvállalása.

Az építési engedély rendelkezik arról is, hogy mikor kell használatbavételi engedélyt kérni. Volt olyan eset, amikor e kötelezettségre határozattal kellett az építetthez figyelmeztetni. (Lévéen első ilyen eset, a szabálysértési bírság mellőzésével.)

Fontos tudni a vállalkozni szándékozónak, hogy az építési szabályok nem teszik lehetővé lakótelken, melléképületben vendéglátó egységek üzemeltetését. Az ilyen irányú kérelem Tordason is az elutasítás sorsára jutott.

Körültekintően kell eljárni akkor is, ha valaki az udvarán tereprendezést, területbetonozást végez. Ugyanis, ha ez érinti a szomszédot valamilyen formában, akkor engedélyhez kötött tevékenység. Ha pedig engedély nélkül végzik, de rosszul — mint arra szintén volt példa — és a szomszéd telkére vezeték például ezáltal a csapadékvizet, pótlólagos munkák végzésére kellett kötelezni az építetthez.

Utcai kerítés építése előtt sem árt érdeklődni, mert annak építése szintén engedélyköteles, mégpedig a falukép védelme miatt. Mint azt az érintettek tapasztalták, a hatósági engedély hiányában végzett ilyen tevékenységnek is volt következménye.

Ha már az utcánál tartunk. Megütőzéssel tapasztaltam két esetben is, hogy a kommunális szennyvizet közterületre vezették. A cél természetesen ennek azonnali megszüntetése, de a későbbiekben a büntetés sem kizárt.

Az ismertettek a tordasi építéshatósági ügyek mintegy 20 %-át jelentik, ami igen magasnak tűnik. Remélem, rendszeres ellenőrző körutaink, az előttünk álló öreghegy átfogó szemle mellett, e sorok is segítik az arányszám csökkentését.

Kuna Ferenc

Polgárőrhírek

Áprilisban megválasztotta a közgyűlés a polgárőrség új vezetőit.

Elnök: Turda Sándor, a vezetőség tagjai: Andorffy Ottó, Cifka János, Szénási Zoltán.

A Fejér Megyei Ügyészség törvényességi vizsgálatot tartott, melynek eredményeképp megállapította, hogy az adminisztráció nincs megfelelően vezetve. Ezeket a hiányosságokat azóta pótoljuk.

A Tordasi Polgárőrség részt vett egy országosan meghirdetett pályázaton, ahol második díjat nyert, és vele 12.000,- Ft pénzzajlatmal.

Köszönjük a tagság lelkes munkáját, a támogatók hozzájárulását, reméljük, a jövőben is számíthatunk rájuk.

A polgárőrség elnöke

Csipkelődő

Tisztelettel értesítjük az érdekelteket, hogy a művelődési ház és a bolt elé elültetett virágokat nem lehet hazavinni.

Azokat azért ültettük, immár több alkalommal, hogy díszítse az utcát.

Egyébként is: a falu közepe nem szeméttelp és nyilvános WC.

Gyerekek! Mondjátok meg anyukátoknak, hogy az 50-70 Ft-os csokoládé papírját ne engedjék nektek az utcán eldobni.

Kérjétek egy kicsit jobb nevelést a környezet védelmére. Ha mindent születektől nem kapjátok meg, kérjétek tanáraitoktól segítséget.

Autósok! A falu központjában létrehozott park az park, és nem parkoló. Azon még átjárni, áthajtani is illetlenség.

Gyerekszáj

A gyermekek foglalkozáshoz készülnek, Kati mondja nekik:

— Üljetek le, festeni fogunk.

Gergő megszólal: — Ma ne festünk, mert szombat van!

Mire Janó: Dehogyan van szombat! Reggel van!

A kiscsoportosokkal a háziállatokról beszélgettünk, miután megnéztük a baromfiudvart. Képválogatás közben Tamás félhangosan megjegyezi:

— Ez az apóka kakas, ez meg az anyóka kakas.

A beszélgetés során azt is megállapítottuk, hogy a kiscsibe a tojásból kel ki.

— És honnan van a tojás? — kérdezem.

Erzsike büszkén rávágja: — A nyuszi tojja!

— Mi lesz az ebéd? — kérdezi Adrián.

— Húsleves, gyümölcszós, főthússal — hangzik a válasz.

— Mert már kopog a cipóm az éhségtől — dörmögi.

Tamás kötőhártya-gyulladásal betegállományban volt.

Mikor első nap megérkezik, Mária kérdezi:

— No, Tamáskám, meggyógyultál?

— Meg. De tegnap még tüdőgyulladás volt a szememben.

Elmentünk az óvodásokkal megnézni a Nyugdíjas Klub kiállítását. Amint a régi használati tárgyakat nézegettük, megbeszéltük, melyik mi, mire használták. Palika, amint megpillantotta a tekerős kávédarálót, felkiáltott.

— Az meg ott egy hegyező!

Eszter mondja: — Nagyon melege van a lábamnak.

— Már jó idő van, nem kéne ilyen meleg zokni — válaszolja Mária.

Mire ő: — De nekem nincs hideg zoknim, csak meleg.

Kórushírek

Asszonykórusunk sikerrel szerepelt a május 8-án Ráckeresztúron megrendezett kórustalálkozón. Ismét kaptunk meghívást a Martonvásári Napok rendezvényeire. Itt július 17-én lépnek fel az asszonyok.

Népművészeti kiállítás

Nagyon szép kiállítás megnyitójának vendége lehettem május 1-én délelőtt. A tordasi Nyugdíjas Klub tagjai állították ki a klub két helyiségében a saját maguk által készített, valamint a múltból gondosan megőrzött tárgyaikat.

Az egyik teremben az asszonyok munkái — csodálatosan hímzett terítők, párnák, falvédők — voltak láthatók, a másikban pedig a régi paraszti élet bútorait, szerszámainak, borászati eszközeit ismerhettük meg.

A kiállítás a legszebb tavaszi ünnepünk egyikével esett egybe, az anyák napjával. Ebből az alkalomból a klubtagok vásárt rendeztek. Saját készítésű kedves ajándéktárgyakat árultak méltányos áron.

A megnyitón Dr. Hamza Lászlóné iskolaigazgató köszöntötte a házigazdákat szívből jövő meleg szavakkal, s két gyönyörű verssel. Ezután pedig az iskolai népdalkórus énekelt az alkalomhoz illő népdalcsoportot.

A faluban mindenki névre szóló meghívót kapott erre az alkalomra. Jó lett volna, ha többen tisztelték volna meg jelenlétükkel ezt az igen gondosan és szépen előkészített és megrendezett kiállítást.

Bubálék Lászlóné

Gyerekszemmel

Iskolánkban hagyománnyá vált az évenként megrendezett gyereknap. Az idén sor került erre május 31-én a sportpályán. Ezután meghirdették a rajzversenyt.

Két éve hagyomány a „legnépszerűbb tanár” cím odaítélése. Ebben az évben a megtisztelő címet Pók Endréné Kati néni nyerte el. Ő kapta meg az oklevelet és a vele együtt járó aranypálcát, amely diákok fényítésére nem használható.

Ezután tréfás versenyek vártak az érdeklődőket.

Ez alatt az idő alatt kézilabda- és focimeccsek zajlottak az osztályok között.

Nem csak gyerekek, hanem felnőttek is résztvettek a játékokban. Lelkes tömeg biztatta a résztvevőket az apák-fiúk meccsen, nemkülönben a lányok-anyák kézilabdameccsen.

A nap fénypontja a tanár-diák mérkőzés volt. Az eredmény döntetlen lett.

A sok móka után a szülők paprikáskrumplival várták a gyerekeket. Délután folytatódtak a versenyek, este pedig szalonnasütéssel fejeződött be a nap.

Köszönetet mondunk a szülőknek és tanárainknak ezért a felejthetetlen napért.

Kardos Andrea és Rákosi Anikó
5. oszt. tanulók

Tudja Ön?

— hogy itt a nyár. Többen már az úti előkészületeknél tartanak, sokan fognak külföldön nyaralni. Őket szertnének emlékeztetni a hazai vám-szabályokra.

A jelenlegi szabályok szerint az országból kivihető 5000 Ft értékben valuta engedély nélkül. Az ennél magasabb összeghez valutakiviteli engedély szükséges. Felnőttek vihetnek személyenként 10000 Ft-ot ezres címletekben. Vihető 5 kg élelmiszer, de vigyázni a hús és húskészítményekre. Ezek kiviteli tilalma állandóan változó. Cigarettaból 400 db, égetett szeszes italból 2 liter, míg borból, ha az magyar bor, szinte korlátlan a mennyiség.

Ajándék 3000 forint értékig, ha ennél több, kiviteli engedély kell a Magyar Nemzeti Banktól (Bp. V. Szabadság tér 8.).

Visszahozható vámmentesen a személyes használatra szolgáló úti-holmi (hordozható tv, fényképezőgép, sportfelszerelés stb.).

Behozható 250 db cigaretta, 2 liter bor és 1 liter égetett szeszes ital. A tartós használati tárgyak 8000 forintig vámmentesek, ezen felül fizetendő a vám, vámkezelés és az ÁFA.

A kávé a legkisebb mennyiségben is fogyasztási adó terheli. Ezek a szabályok természetesen Magyarországon, a magyar határra érvényesek.

Minden országnak saját vámtörvénye van.

Ha többet, mást akarunk be- illetve kihozni, informálódjunk előbb

az adott ország konzulátusán. Figyeljünk a híradásokra is, mert például a hús- és tejtermékeket érintő tilalom a turistákra is érvényesek.

— hogy a társadalombiztosítási törvény módosítása megváltoztatta a nők öregségi nyugdíjkorhatárát. 1994. dec. 31-ét követően két évvel egy-egy évvel emelkedik a korhatár. Ilyenformán 2003. január 1-jétől a hatvanadik életévét betöltött nő jogosult az öregségi teljes nyugdíjra, amennyiben legalább 20 évi szolgálati idővel rendelkezik.

Öregségi nyugdíjra az jogosult, akinek nincs meg a húszévi szolgálati ideje, de az öregségi teljes nyugdíjra jogosító életkort 1991. január 1-eje és 1993. június 30 között eléri és legalább tízévi, 1993. július 30-át követően legalább tizenötévi szolgálati idővel rendelkezik.

— hogy 10 ezer forintig terjedő pénzösséggel

súlytható az, aki pénzügyi támogatást engedély nélkül vagy az engedély kereteit túllépve nyilvánosan elhelyez vagy üzemeltet, illetőleg ilyen célra helyiséget bocsát rendelkezésre.

— hogy tilos a háztartási tüzelőolaj felhasználása ipari, mezőgazdasági termelés, a gépjárművekben üzemanyag céljára.

— hogy egy fűtési időnyre a jogszabályban meghatározott háztartási tüzelőolaj norma 12 l/égköbméter. a nyaralók, üdülők, hétvégi házak tekintetében 2 l/égköbméter.

APRÓHIRDETESEK

Középfokú nyelvvizsgálóval német nyelvből korrepetálást vállalkoz.
Tel.: 378-614

Csavarok, zárok, facsavarok, szegecsek, popszegecsek, vágókorongok, elektródák kedvező áron kaphatók. Ugyanitt golyóscsapágyak is vásárolhatók.
Műszaki kereskedés — Rehus Csaba — Martonvásár, Fehérvári út 37.

A „SZUSZÉK” Faipari Bt az alábbi szolgáltatásokkal áll az Önök rendelkezésére:

— bármilyen típusú, egyedi igényű ajtó, ablakok legyártása, beszerelése, — beépített szekrények, — egyedi faragott bútorok, — faragott és egyszerű kapuk, — ülogarnitúrák, — egyedi megrendelésre elkészítünk mindent ami fából van. Ingyenes árajánlat és szaktanácsadás. Kellemes árak, garanciavállalás! Érdeklődni: SZUSZÉK Bt. Tordas, Petőfi u. 16.

Kápolnásnyék és Vidéke Takarékszövetkezet Tordasi Kirendeltsége értesíti ügyfeleit, hogy 1993. március 8-tól az alábbiak szerint tart nyitva:

Hétfő - kedd - csütörtök - péntek: 8-14 óráig, péntár 8-13.30 óráig

Szerda: 10.30-16.30 óráig, péntár 10.30-15.30 óráig

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Köszönetet mondok rokonoknak, barátoknak, ismerősöknek, akik elkísérték felejthetetlen halottunkat utolsó útjára, sírjára virágot, koszorút helyeztek.
Báhidzski Baláznéné és családja

Tordasi Kishíró — Független havilap

Kiadja: Tordas Község Önkormányzata

Szerkeszti: a szerkesztőbizottság

Tagjai: Márki Ferenc, Dr. Hamza Lászlóné, Szemerei János

Számítógépes kiadványszerkesztés: Szapper László

MÁTRIX Kft. Székesfehérvár, Zichy liget 10. Tel.: (22) 329-888

Megjelenik havonta, 600 pld-ban. Készült: Duna-Print Kft.,

Dunaújváros, Gutenberg köz 2. F. v.: Farkas István